

Udržitelná mobilita měst 21. století

NEJ
Konečnická
Konečnická
Konečnická

atze.cz

HANA
ROOM BAR & P...
AL...
ON...

4A51 2604

BAK0588

100
K...
121

Kam vedou pražské cyklopruhy?

STRATEGIE AKTIVNÍ MOBILITY V PRAZE

M
MOTT
MACDONALD

**VOJTĚCH
NOVOTNÝ**
sociální konzultace & advisory

**PRA
PRA
PRA
PRA** **HA
GUE
GA
G**

Hlavními zásadami pro navrhování a projektování cyklistické infrastruktury v Praze jsou:

1 Podmínky pro bezpečný a komfortní pohyb cyklistů musí být vytvořeny v každé ulici a na každé spojnici městských čtvrtí či sídel v příměstské krajině nebo v jejich těsném souběhu.

2 Páteřní celoměstské trasy, stejně jako důležité lokální cyklistické trasy musí být realizovány ve vyšším kvalitativním standardu.

3 Prvky cyklistické infrastruktury na sebe musí logicky navazovat, být spojitě a celkové řešení pohybu cyklistů musí zohledňovat všechny kategorie cyklistů – od nezkušeného po zkušeného, od pětiletého dítěte po seniora.

Typy uživatelů cyklistické dopravy a jejich rychlosti

Úroveň uživatele	Typický uživatel	Důvody jízdy na kole	Potřeby uživatele
Nový, nezkušený či slabší	<ul style="list-style-type: none"> o děti doprovázené rodiči na kole o samostatně jezdící malé děti o osoby, které s cyklistikou začínají o Senioři a osoby se sníženou schopností pohybu a orientace 	<ul style="list-style-type: none"> o učení se jízdy na kole o jízda do školy o jízda po okolí za účelem odpočinku, návštěvy rodinných příslušníků či přátel o jízdní kolo jako kompenzační pomůcka nebo náhrada chůze na krátké cestě (kombinace s chůzí) 	Bezpečnost a srozumitelnost je na prvním místě. Primárně využívají zklidněné ulice či ulice s vyloučením motorové dopravy a samostatné stezky pro cyklisty či chodce a cyklisty. Mají tendenci jezdit mimo provoz i v nepřehledných ulicích.
Středně zkušený	<ul style="list-style-type: none"> o starší samostatně jezdící děti o občasní uživatelé cyklistiky o rekreační cyklisté preferující jízdu mimo automobilový provoz o pravidelní uživatelé (městská) cyklistiky 	<ul style="list-style-type: none"> o jízda do školy či do práce na kratší vzdálenost, kombinace kola s veřejnou dopravou o jízda po okolí za účelem odpočinku, návštěvy rodinných příslušníků či přátel o každodenní jízdy po okolí za účelem dojíždění, nákupů či volnočasových aktivit o rekreační jízda na kole v přírodním prostředí 	Pocit bezpečí zůstává na prvním místě, ale snadnost jízdy a přímota cesty, která je chráněna od velkého zatížení automobilovou dopravou, jsou zásadními motivačními faktory.
Zkušený	<ul style="list-style-type: none"> o pravidelně jezdící uživatel, který preferuje jízdu ve vozovce s motorovými vozidly i při uvědomění si všech rizik, přínosů a vlastních schopností. 	<ul style="list-style-type: none"> o pravidelné dojíždění o sportovní a kondiční cyklistika (delší vzdálenosti) o cykloturistika 	Chráněná a příjemná cesta je fajn, je však třeba mít možnost využití co nejkratší cesty s minimálním zpožděním, i když to představuje jízdu po silnici.
Profesionální	<ul style="list-style-type: none"> o uživatel provozující cyklistickou dopravu jako součást svého zaměstnání 	<ul style="list-style-type: none"> o rozvoz zboží či zásilek/zásobování (cargocyklistika) o hlídka ve veřejném prostranství (městská policie) 	Prioritním kritériem pro volbu trasy je její přímota a rychlost.

4/ Přehled typů opatření pro aktivní mobilitu

Pěší zóna

Pěší zóny jsou výrazem podpory aktivní mobility, zejména prostřednictvím absolutní priority pěších. Pěší zóny se realizují obvykle v centrálních částech měst či čtvrtí, v obchodních ulicích či před významnými cíli v území za účelem výrazného zkvalitnění podoby veřejného prostranství, vytvoření podmínek pro pobytovou a společenskou funkci a výrazné omezení (vyloučení) motorové dopravy z prostoru.

stavební řešení / uspořádání pěší zóny	standardně dle národních pravidel pro pěší zóny V památkově chráněných území je třeba, aby provedení pěší zóny (architektonické, materiálové, apod.) respektovalo předmět ochrany památkové péče, respektive principy a pravidla uplatňovaná v těchto veřejných prostranstvích.
dopravní režim / vyznačení	vyznačení svislou dopravní značkou IZ 6a Pěší zóna
relevantní odkazy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Manuál tvorby veřejných prostranství, kapitola C.1.1</i> ➤ <i>TP 103 Navrhování obytných a pěších zón</i> ➤ <i>Vyhláška č. 398/2009 Sb.</i>

Ve stísněném prostoru vnitřního města se nelze vyhnout situacím, kdy je pěší zónou vedena rovněž veřejná hromadná doprava – v mnoha případech zajišťuje převážnou část jejich dopravní obsluhy. Zejména v případě kolejové dopravy je vhodné alespoň opticky (a samozřejmě, rovněž naplněním požadavků vyhlášky č. 398/2009 Sb.) vymežit koridor pro její vedení. Je třeba mít na paměti, že toto řešení vede ke snížení cestovní rychlosti veřejné hromadné dopravy a pečlivě jej zvažovat s ohledem na tento obecně problematický efekt.

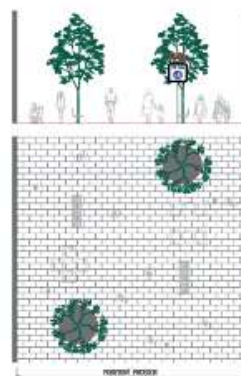
Pěší zóna bez povolení vjezdu cyklistů se využívá spíše výjimečně, a to pouze v lokalitách s velmi vysokými intenzitami chodců a při zajištění alternativní trasy souběžného vedení cyklistů.

Pěší zóna v dolní části Václavského náměstí

Subtilní naznačení koridoru pro průjezd cyklistů v rámci jednotného materiálového řešení povrchu pěší zóny (Aarhus, Dánsko).

Pěší zóna s povoleným vjezdem cyklistů

Povolení vjezdu cyklistů do pěší zóny ➤ kapitola 4.1 je standardním řešením, neboť se typicky jedná o atraktivní cíle nebo přilozené vazby i pro cyklistickou dopravu.

Ve stísněném prostoru vnitřního města se nelze vyhnout situacím, kdy je pěší zónou vedena rovněž veřejná hromadná doprava – v mnoha případech zajišťuje převážnou část jejich dopravní obsluhy. Zejména v případě kolejové dopravy je vhodné alespoň opticky (a samozřejmě, rovněž naplněním požadavků vyhlášky č. 398/2009 Sb.) vymežit koridor pro její vedení. Je třeba mít na paměti, že toto řešení vede ke snížení cestovní rychlosti veřejné hromadné dopravy a pečlivě jej zvažovat s ohledem na tento obecně problematický efekt.

Provoz cyklistů je v prostoru pěší zóny typicky rozptýlen (obdobně jako u chodců), nicméně jsou-li v pěší zóně zjevné chodníky, cyklisté by po nich pohybovat neměli. V případě, že je pěší zóna s povoleným vjezdem cyklistů součástí hlavní či nadřazené sítě cyklistické infrastruktury je možné, respektive vhodné aplikovat do prostoru zóny vizuální prvky „vyznačující“ optimální vedení cyklistické dopravy, případně zachovat vizuálně koridor vozovky pro veškerou dopravu.

stavební řešení / uspořádání pěší zóny s povoleným vjezdem cyklistů

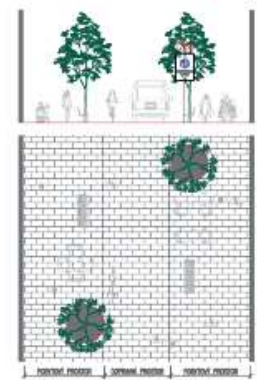
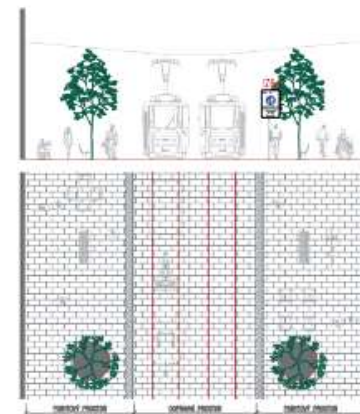
standardně dle pravidel pro pěší zóny
V památkově chráněných území je třeba, aby provedení pěší zóny (architektonické, materiálové, apod.) respektovalo předmět ochrany památkové péče, respektive principy a pravidla uplatňovaná v těchto veřejných prostranstvích.

(vhodným vizuálním provedením povrchů lze naznačit vedení cyklistické dopravy prostorem pěší zóny)

způsob vyznačení

vyznačení svislou dopravní značkou IZ 6a Pěší zóna, ve spodní ploše značky je vyznačen symbol jízdního kola

relevantní odkazy

- *Manuál tvorby veřejných prostranství, kapitola C.1.1*
- *TP 103 Navrhování obytných a pěších zón*
- *TP 179, kapitola 6.5*
- *ČSN 73 6110, kapitola 10.3*
- *Vyhláška č. 398/2009 Sb.*

Cykloobousměrka

Cykloobousměrka představuje nástroj zajištění prostupnosti cyklistů v území a zajišťuje obousměrný provoz cyklistů v hlavním dopravním prostoru ulic, ve kterých motorová vozidla mohou jet pouze jedním směrem (jednosměrka). Každá pro automobily jednosměrná ulice by měla umožňovat obousměrný pohyb cyklistů.

➤ *Strategie aktivní mobility v Praze, kapitola 3 / 2. Snadná prostupnost územím a dosažitelnost významných cílů*

Konkrétní podoba závisí na typu komunikace a šířkových poměrech.

Použití jednotlivých typů řešení cykloobousměrky odpovídá použití příslušných typů cyklistických opatření, ze kterých podoba cykloobousměrky vychází (dánský pás, vyhrazený jízdní pruh pro cyklisty, ochranný pruh pro cyklisty atd.)

šířka jízdního pruhu pro cyklisty

1,50 m či širší (2,00 m při umožnění souběžné jízdy cyklistů ve vyhrazeném jízdním pruhu) dle výhledových intenzit cyklistické dopravy, respektive významu cyklistické vazby a prostorových možností

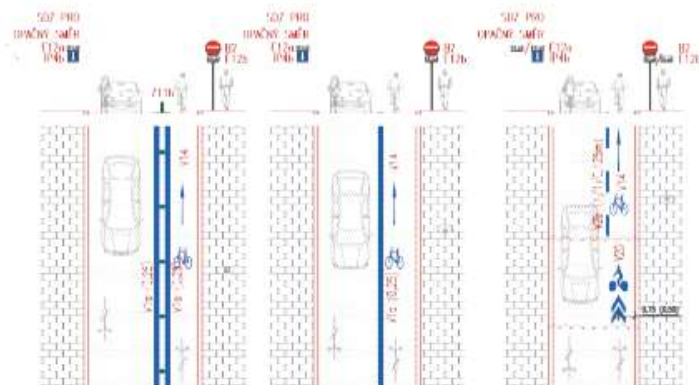
1,75 m či širší (2,75 m při umožnění souběžné jízdy cyklistů ve vyhrazeném jízdním pruhu) v případě, že k ochrannému pruhu přiléhají podélná parkovací stání
minimálně 1,25 m – pouze ve stísněných poměrech a jiných odůvodněných případech

Šířka vozovky obousměrky bez protisměrného jízdního pruhu

od 3,0 m až 4,0 m dle podmínek v TP 179 (30 km/h, frekvence vozidel)
Minimální šířka vozovky bez protisměrného jízdního pruhu závisí na místních podmínkách (délka úseku, parkování, sklonové a směrové poměry, rychlost, apod.)

relevantní odkazy

➤ TP 179, kapitola 4.3

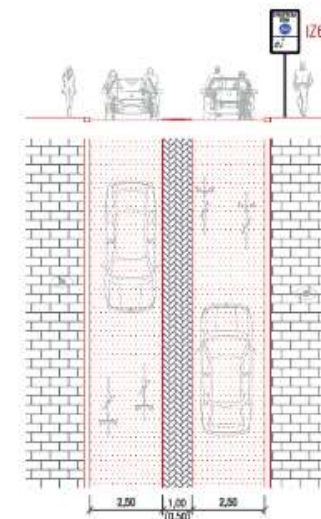
Cyklistická ulice

Cyklistická ulice je standardním prvkem cyklistické infrastruktury. Jedná se o místní komunikaci rozdělenou na „vozovku“ a „chodník“, přičemž v rámci hlavního dopravního prostoru je upřednostněn pohyb cyklistů. Cyklistická ulice je prakticky ekvivalentem zóny 30, kterou však prochází významná cyklistická vazba a je součástí hlavní či nadřazené sítě cyklistické infrastruktury (viz kapitola 3.2).

Z hlediska příčného uspořádání může mít cyklistická ulice podobu:

- se standardní vozovkou (zejména v případě dodatečného „přeznačení“ běžné ulice na cyklistickou ulici)
- s vozovkou se středním pásem z odlišného typu povrchu (tato varianta by měla být zvolena při novostavbách či rekonstrukcích)

Řešení křižovatek cyklistické ulice s dalšími obslužnými komunikacemi musí zajistit kontinuitu cyklistické ulice přes křižovatku, včetně vyznačení hlavní pozemní komunikace ve směru cyklistické ulice.

Netřeba znovu vynalézat kolo.

Hinggenberg

CAFÉ DES PYRÉNÉES

Kam vedou pražské cyklopruhy?